

Efter loven kan der ydes rentetilskud, statsgaranti for lån, tilskud til omstilling til okse- og fårekødsproduktion samt tilskud til etablering af samarbejde mellem jordbrugere (vikarordninger). Rentetilskud er den vigtigste støtteform.

Støtte ydes som hovedregel kun, når bedriftens situation på ansøgnings tidspunktet er således, at bedriften ikke kan opnå en arbejdsindkomst pr. heltidsbeskæftiget svarende til den på ansøgnings tidspunktet gennemsnitlige årsindtægt for arbejdstagere udenfor hovedstaden. Denne indtægt fastsættes hvert år i samarbejde med Danmarks Statistik og Det økonomiske Sekretariat og betegnes den sammenlignelige indkomst. Samtidig føres denne indkomst 6 år frem ud fra den forventede udvikling i reallønnen. Disse 6 indkomster betegnes moderniseringsmålene.

Det er en forudsætning for støtte, at der udarbejdes en udviklingsplan for bedriften, som bl.a. skal beskrive de planlagte investeringer. Udviklingsplanen skal vise, at bedriften ved planens afslutning kan give hver af de ved bedriften beskæftigede personer en arbejdsindtægt, der svarer til ovennævnte moderniseringsmål for det år, udviklingsplanen afsluttes. Udviklingsplanen skal afsluttes senest 6 år efter påbegyndelsen.

Efter loven skal en række betingelser opfyldes, bl.a. skal der efter udviklingsplanens afslutning være mindst én heltidsbeskæftiget ved bedriften, ansøgeren skal have jordbrug som hovederhverv og et rimeligt økonomisk behov for støtte.

Tilskuddet ydes som et 5 pct. rentetilskud af nettoprovenuet af lån, der optages til gennemførelse af de støtteberettigede investeringer. Tilskuddet udbetales som hovedregel i 10 år, men nedtrappes i de sidste 4 år. Støttemodtageren har pligt til at indsende et særligt driftsregnskab til Statens Jordlovsudvalg for det første hele regnskabsår efter udviklingsplanens afslutning. Ved at sammenholde driftsregnskabet med det i udviklingsplanen indeholdte budget kan det konstateres, om udviklingsplanens mål er nået.

EF's landbrugsfond refunderer den danske stat 25 pct. af de afholdte udgifter. Der er siden lovens ikrafttræden udbetalt i alt 926 mill. kr. i støtte, og der er modtaget i alt 216 mill. kr. i refusion fra EF.

4. Erfaringerne med den gældende lov

Der er siden slutningen af 1973 indgivet ca. 17.000 udviklingsplaner til Statens Jordlovsudvalg, jfr. nedenstående oversigt. Heraf er ca. 15.000 godkendt til støtte.

1974	1975	1976	1977	1978	1979	1980	1981
4283	3470	2472	1420	2320	2081	577	214

Den stærke nedgang i antallet af ansøgninger i de seneste år må bl.a. ses på baggrund af den almindelige konjunkturbestemte afmatning i investeringsaktiviteten og af stigende vanskeligheder med at nå moderniseringsmålet.

Af landets ca. 54.000 heltidsbrug har ca. 27 pct. fået godkendt en udviklingsplan.

Der er godkendt investeringer på i alt 5,4 mia. kr., dvs. at knapt $\frac{1}{3}$ af de i perioden foretagne investeringer i driftsbygninger med tilhørende anlæg er foretaget med moderniseringsstøtte. Moderniseringsloven har derfor været en væsentlig faktor for jordbrugets investeringer.

Langt den overvejende del af de godkendte investeringer omfatter bygninger med tilhørende installationer, der udgør ca. 80 pct. af de samlede investeringer, jfr. nedenstående tabel.

Det gennemsnitligt investerede beløb pr. bedrift er steget fra 317.000 kr. i 1974 til 605.000 kr. i 1980. Der er således et klart behov for den efter direktivet gennemførte forhøjelse af det tilskudsberettigede investeringsbeløb.

Ansøgerne er yngre og råder over større bedrifter end gennemsnittet for alle brug. Gennemsnitssalderen er således 39 år, og den gennemsnitlige bedriftsstørrelse 33 ha mod et gennemsnit for hele landet på henholdsvis 52 år og 24 ha.

Moderniseringsstøtteordningen har medvirket til en betragtelig stigning i besætningerne og dermed i den animalske produktion. Antallet af køer er næsten fordoblet og svinebesætningerne mere end fordoblet på de støttede bedrifter.

Jordbrugsøkonomisk Institut har på grundlag af de indtil 1980 indsendte regnskaber for bedrifter, der har gennemført en moderniseringsplan, foretaget en mere dybtgående analyse af de gennem ordningen opnåede resultater.²⁾